

IX. évfolyam/10. szám

2006.05.26.

2006. 20. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

FIGYELEM!

Felhívjuk a Piaci Árinformációs Rendszer adatszolgáltatóinak figyelmét, hogy a 173/2004. (XII. 30.) FVM rendeletben előírtak szerint szolgáltatassák az AKI részére az információkat. Kérjük, hogy a www.akii.hu honlapról töltsék le az adatlapokat, mivel azok tartalmában változások történtek az előző években megszokotthoz képest. Kérjük a rendelet melléklete szerinti azonosító lap (honalapunkról is letölthető) visszaküldését is.

Tartalom

Gabona piaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára.....	4
Kötési árak a Budapesti Árutőzsdén ..	8
Gabona alapú termékek értékesítési árai	10
Külföldi piaci információk.....	12

Cukor piaci jelentés	18
-----------------------------------	-----------

A LIFFE és a New Yorki Tőzsde fehér-és nyerscukor határidős árai.....	19
A kristálycukor és az izoglükóz értékesítési adatai.....	21
Románia és Bulgária cukoripari külkereskedelme.....	22

*Összeállította:
Horváth Zsuzsanna*

*Összeállította:
Kemény Gábor*

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet

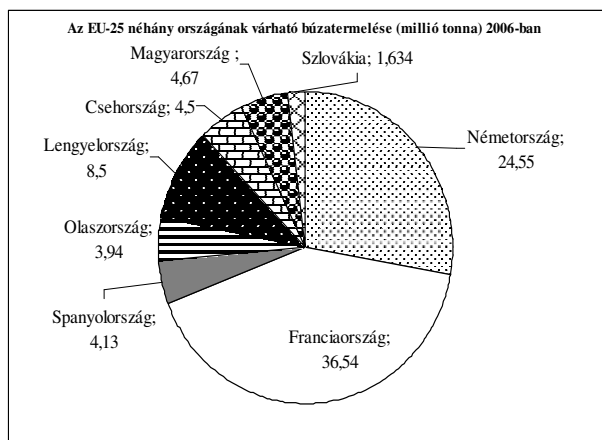
Piaci-árinformációs Szolgálat
Magyarország, H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1 476 6092
(0036) 1 476 3309, Fax: (0036) 1 217 8111

Internet: www.akii.hu

GABONA PIACI JELENTÉS

A 20. heti gabona bulletinben a termelői és tőzsdei árak publikálásán túl, bővebben foglalkozunk a hazai búza- és kukoricaexport mennyiségeinek és árainak alakulásával. Bemutatjuk a TOEPFER és USDA gabona termésbecsléseit a 2006/2007. gazdasági évre vonatkozólag.

A TOEPFER előrejelzése szerint az EU-25 búzatermelése 2006-ban 119 millió tonna lehet, 4 millió tonnával több, mint az előző évben volt. Mérsékelt emelkedés Németországban, Franciaországban és Spanyolországban várható (utóbbi országban, több mint 1 millió tonnás növekedésre lehet számítani).

Forrás: TOEPHER, 2006. április 27.

Az USDA becslése szerint a világ búzatermelése a 2006/2007. gazdasági évben 600 millió tonna, 20 millió tonnával kevesebb, mint az előző évben (11. táblázat). A

csökkenés mintegy felét az USA (7 millió tonna), a másik részt a fekete-tengeri régió adja.

A fekete-tengeri régió termés kiesése kedvezhet a közép-európai országok búzakivitelének, az USA gyengébb kínálata, a dollár-euro árfolyam arányának változása mellett az uniós kivitel erősítheti.

A hazai búzatermelés 4,65 millió tonnára tehető, ez mintegy fél millió tonnával kevesebb, mint 2005-ben volt (Forrás: TOEPFER). Intervencióra 1,034 millió tonna búzát ajánlottak fel, ebből 783 ezer tonnát elfogadott az MVH (Forrás: <http://forum.europa.eu.int>).

Az 3-4. ábráról leolvasható, hogy a határparitásos exportár, búza esetén az intervenció ár szint közelében, kukoricánál inkább az intervenció ár szint felett alakult a vizsgált időszakban. Mindkét termény kivitele a 2005. évben fél millió tonnával növekedett az előző évhez képest. Az emelkedés háttérében a nagyobb kínálat, illetve a jobb exportlehetőségek állnak. 2005-ben nagy mennyiségű takarmánybúzát vittünk ki, elsősorban olasz területekre, amelynek hatására az intervenció ár szint alatt realizálódott a határparitásos exportár. Kukoricából az exportár a betakarítás utáni időszakokon kívül, jórészt az intervenció ár szint felett alakult.

A 20. héten az étkezési búza termelői ára 26 ezer forint felett alakult, 6 ezer forinttal magasabban, mint az előző év ugyanezen he-

tében (1-2. táblázat). Az árak tendenciája a 2003-2004. évi lefutással megegyező, a közelgő betakarítás és a közepesnél jobbnak ígérkező termés hatására árcsökkenés várható.

A környező országok búzaárjai között, a kazah és a magyar termés a legolcsóbb, a lengyel és litván árak 29 ezer forint felett alakultak a 19-20. héten. A többi ország 27-28 ezer forintos árai közelítenek egymáshoz. Ennek háttérben állhat, hogy jelentős termés kieséssel az európai országoknak nem kell számolni, a kínálat bőséges lehet, inkább a minőség, illetve a kedvezőbb logisztikai háttér differenciálhatja az árakat (3. táblázat).

A Budapesti Értéktőzsdén a búza legközelebbi határidőre szóló jegyzései márciustól fokozatosan emelkedtek (7. ábra). A Chicago-i és hazai decemberi határidőre szóló tőzsdei ár közötti különbség 8 ezer forintra tehető az amerikai termés javára. Ennek háttérben az USA várható kisebb és gyengébb termés áll (május 22-i adatok alapján, a búzatermés csak 30%-a kiváló és jó minőségű), amely felfelé húzta a búza jegyzését.

A takarmánykukorica termelői ára a 20. héten 24 ezer forint felett alakult, 3 ezer forinttal magasabban, mint az előző év ugyanezen időszakában (1-2. táblázat).

A tőzsdén a kukorica legközelebbi határidőre szóló jegyzése 27 ezer forint felett változott, a késői vetés és a bizonytalan terméskilátások emelték az árakat. A TOEPFER előrejelzése szerint a magyar kukoricatermés 8,6 millió tonna lehet, mintegy 0,5 millió tonnával alacsonyabb, mint előző évben. A kukorica árának a jövőben fő alakítója – a kínálaton és az exportlehetőségeken túl – hogy az intervenciók rendszer meddig létezik, illetve hogy bioetanol gyártásra mekkora mennyiségek hasznosulnak, és hogy a belföldi szükségleteken túl lesz-e külföldi igény is ezen célú kivitelre?

Kiadványunk végén az USDA termésbecsléseit közöljük. A világ kukoricatermelése mérsékelten csökkenhet, az árpatermelés 5 millió tonnával növekedhet az előző gazdasági évhez képest (12-13. táblázat).

1. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 20. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2006. 19. hét	2006. 20. hét	2006. 20. hét/ 2006. 19. hét (%)
Étkezési búza	tonna	1400,43	624,84	-	5555,71	2025,27	36,45
	Ft/t	26213,00	25824,47	-	23361,64	26093,13	111,69
Takarmánybúza	tonna	-	-	662,22	686,22	-	-
	Ft/t	-	-	19522,00	19678,61	-	-
Takarmánykukorica	tonna	2134,44	-	-	10220,43	2134,44	20,88
	Ft/t	24798,61	-	-	25055,63	24798,61	98,97
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

2. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 20. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2005. 20. hét	2006. 19. hét	2006. 20. hét	2006. 20. hét/ 2005. 20. hét (%)	2006. 20. hét/ 2006. 19. hét (%)
Étkezési búza	tonna	1646,35	5555,71	2025,27	123,02	36,45
	Ft/t	20773,19	23361,64	26093,13	125,61	111,69
Takarmánybúza	tonna	-	686,22	-	-	-
	Ft/t	-	19678,61	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	745,83	10220,43	2134,44	286,18	20,88
	Ft/t	21724,01	25055,63	24798,61	114,15	98,97
Takarmányárpa	tonna	1020,00	-	-	-	-
	Ft/t	20029,41	-	-	-	-

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KELET-KÖZÉP- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
	Ft/tonna				
2	27910	26660	24030	22270	23720
1900/03	26740	26170	24010	22050	22265
4	26490	26590	24150	22920	24233
5	26250	—	24380	22600	23553
6	26810	25910	24370	23620	23524
7	24970	27080	24540	24340	22677
8	—	26560	24710	24060	24400
9	25550	27120	24780	24130	24260
10	—	—	25120	—	25480
11	—	—	—	—	23718
12	27640	27690	25920	24820	23992
13	27940	28210	26480	25540	24261
14	28360	—	26550	25970	24840
15	28760	—	27270	26120	24300
16	—	—	27350	22770	26690
17	27770	—	27710	25060	25150
18	28750	—	27840	26120	25204
19	—	—	27830	25430	23361
20	27400	—	28940	26480	26093

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Kazahsztán	Bulgária	Litvánia
	Ft/tonna				
2	26910	27660	16400	19710	—
1900/03	26630	27290	16400	19820	26280
4	26530	27150	17830	20070	26430
5	27800	28000	18130	20330	27470
6	26860	27670	18230	20620	25740
7	27220	27710	—	21490	28120
8	27160	23890	18720	21670	25250
9	28650	28600	19420	21830	26930
10	—	—	19710	—	—
11	—	—	—	—	—
12	—	29380	21030	23020	26400
13	—	29550	20950	23580	25610
14	—	29840	20880	24490	28240
15	—	30340	21120	25050	28200
16	29060	30610	21180	25130	29630
17	29680	30250	20680	25030	28970
18	26180	30790	20500	25330	31230
17	—	30220	20050	25380	29230
18	—	—	—	26480	—

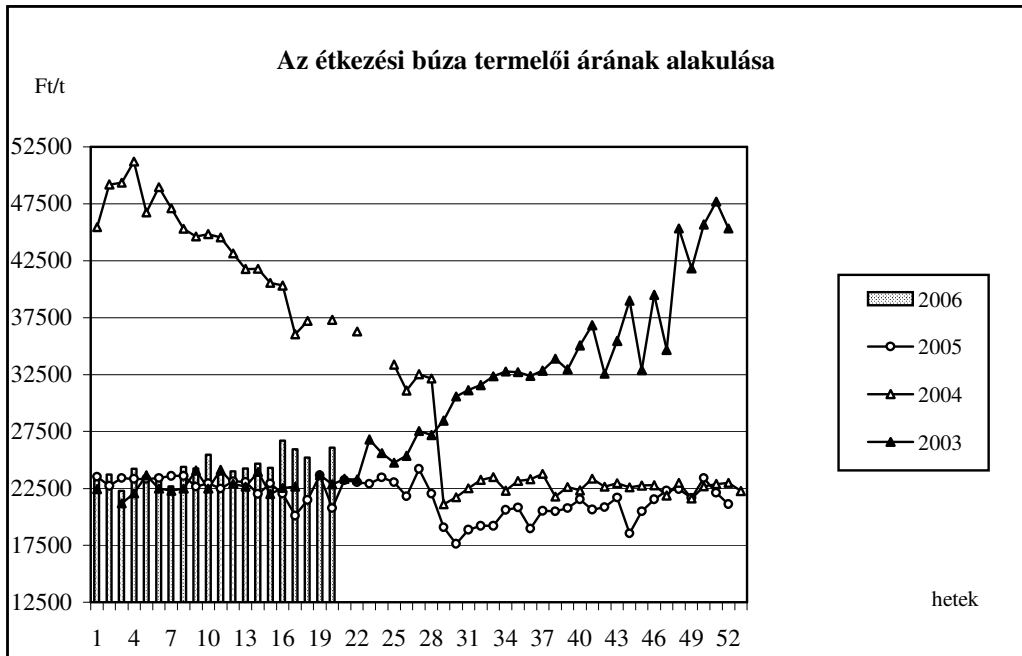
Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektoltersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

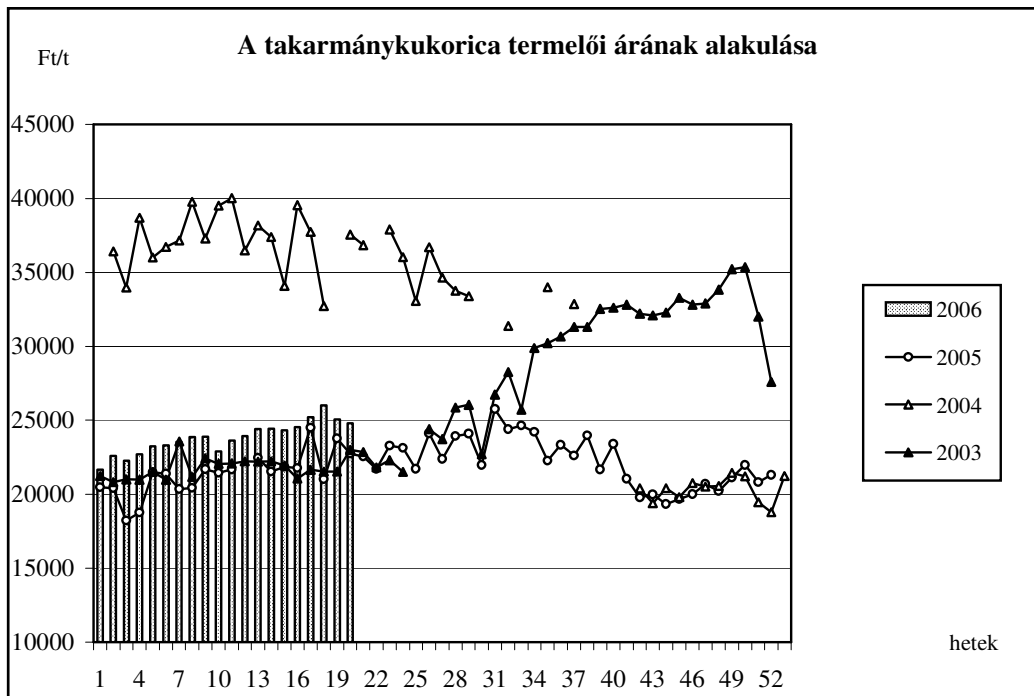
- Bulgária -hektoltersúly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektoltersúly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország- hektoltersúly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoltersúly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoltersúly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoltersúly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia- hektoltersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%,
- Ukrajna - 12%-os fehéretartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország- nedvességtartalom max. 15%,

1. ábra

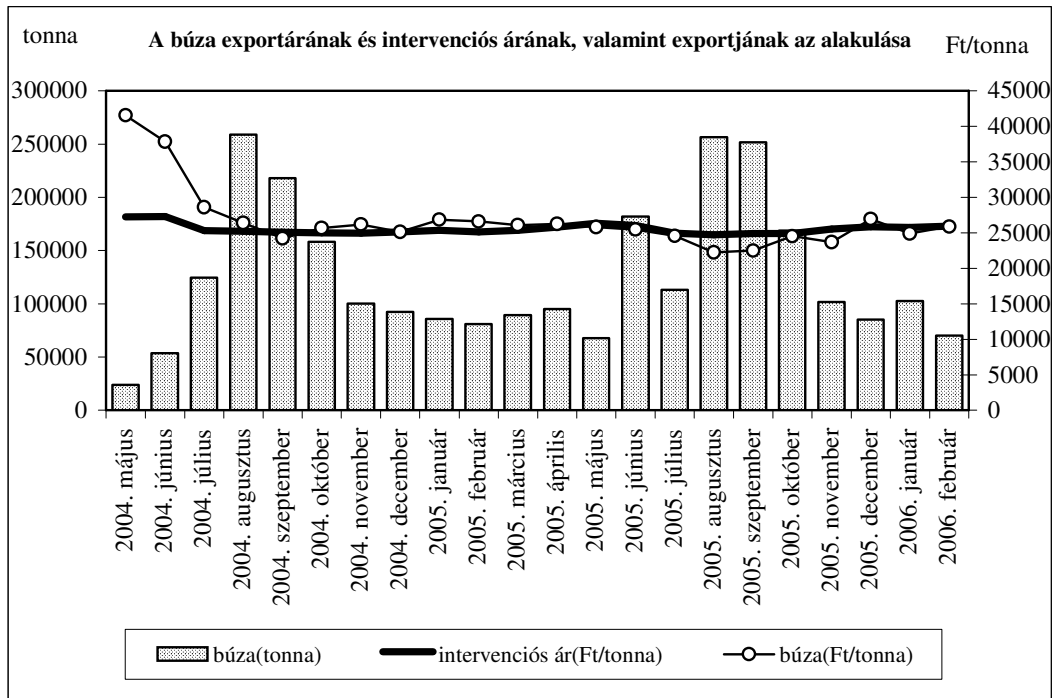
Forrás: PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

2. ábra

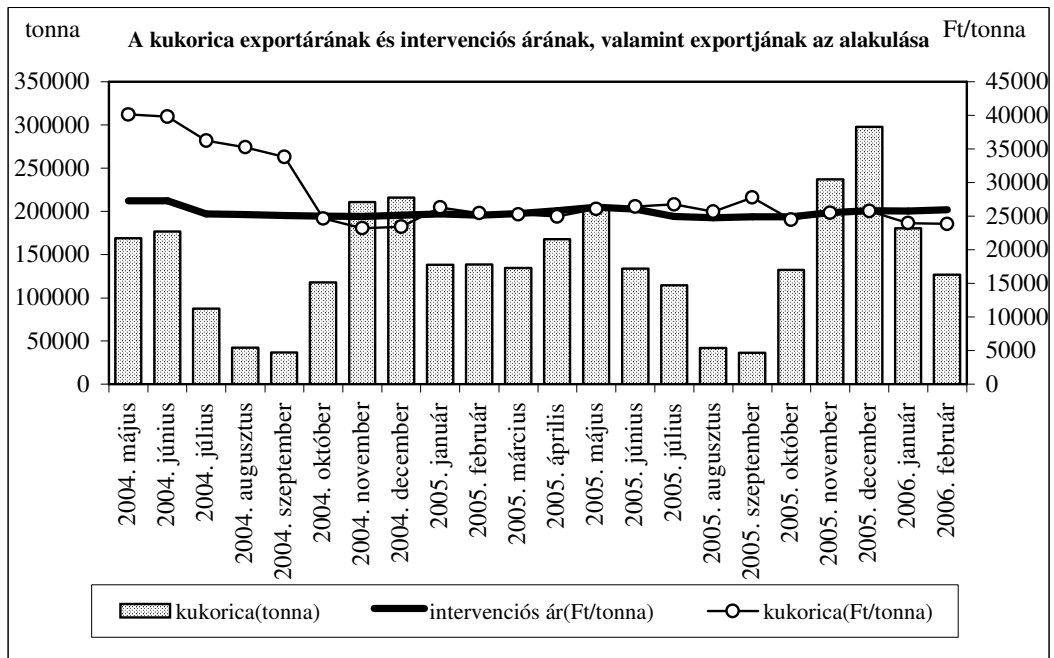
Forrás: PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

3. ábra

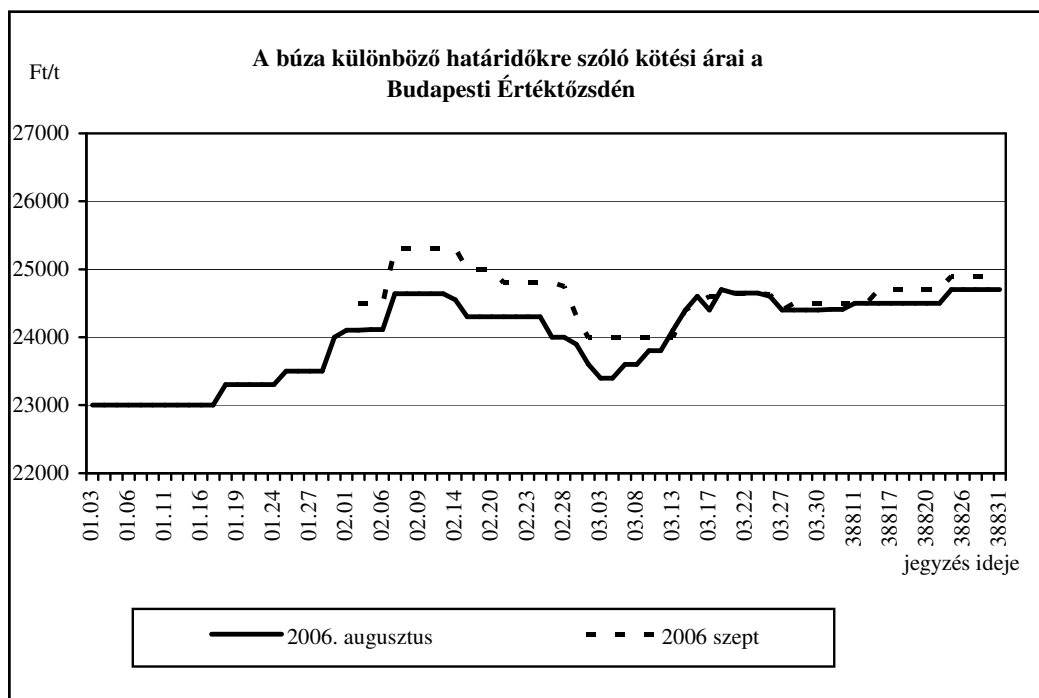
Forrás: Kopint-Datorg adatok

4. ábra

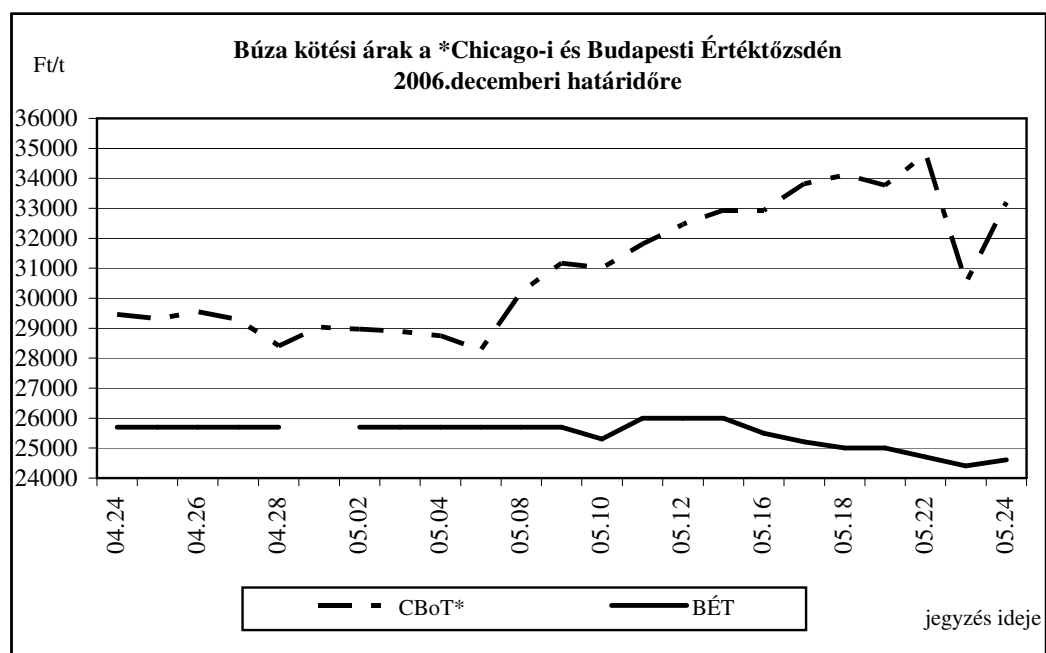

Forrás: Kopint-Datorg adatok

5. ábra

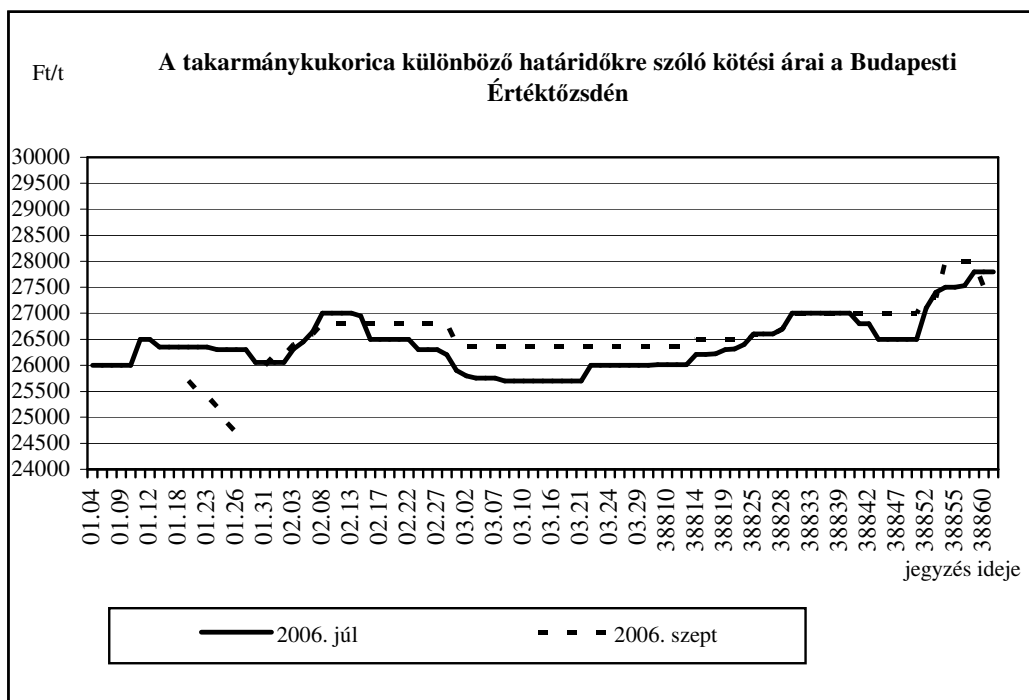

6. ábra

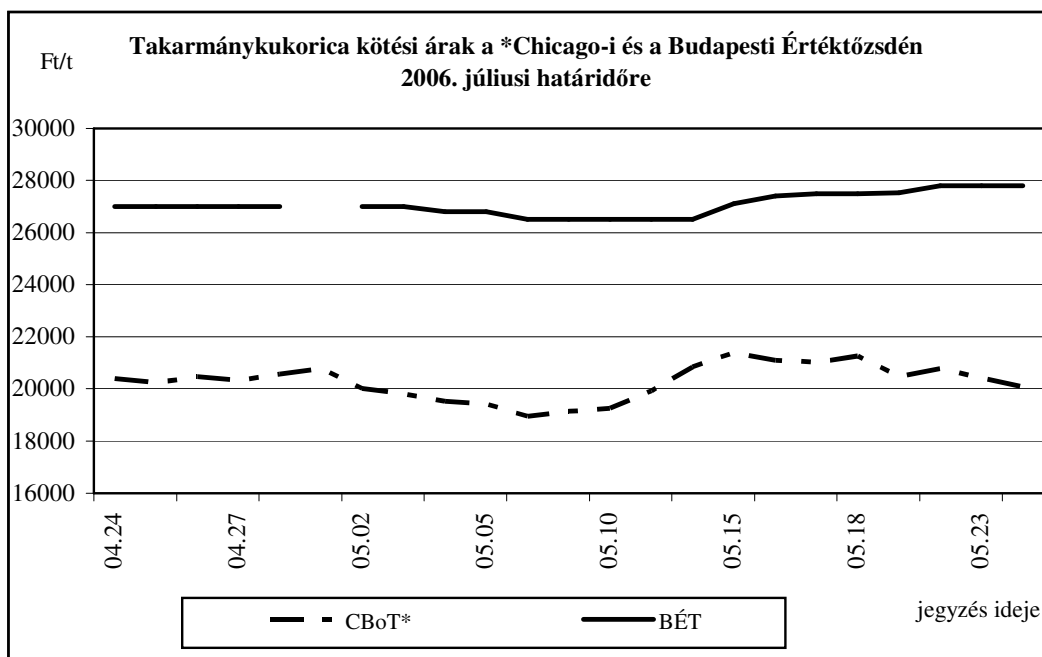

*CBOT-Chicago Board of Trade

7. ábra

8. ábra

*CBOT-Chicago Board of Trade (US 2YC, Golf- USA No. 2 Yellow Corn)

4. táblázat
GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRAI A 20. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak - Magyaró.	2005. 20. hét	2006. 19. hét	2006. 20. hét	2006. 20. hét/ 2005. 20. hét (%)	2006. 20. hét/ 2006. 19. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	207,86	172,84	-	740,26	415,30	380,70	51,43	91,67
	Ft/kg	41,97	38,34	-	39,52	39,97	40,32	102,02	100,87
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	361,32	189,55	5,00	1358,11	732,73	555,87	40,93	75,86
	Ft/kg	42,44	38,52	38,60	39,74	40,28	41,07	103,34	101,94
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	274,31	186,90	-	539,66	438,96	461,21	85,46	105,07
	Ft/kg	51,45	55,66	-	49,39	54,41	53,15	107,62	97,69
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	-	38,00	71,00	-	-	-
	Ft/kg	-	-	-	47,86	48,00	-	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	19,80	17,85	-	20,30	64,49	37,65	185,47	58,38
	Ft/kg	52,99	41,69	-	51,19	48,99	47,63	93,05	97,24
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	55,99	4,07	-	41,50	18,35	60,06	144,71	327,36
	Ft/kg	58,92	52,53	-	60,65	55,85	58,48	96,43	104,71
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	81,63	80,00	-	840,73	126,33	161,63	19,22	127,94
	Ft/kg	39,21	37,83	-	38,21	37,95	38,53	100,82	101,51
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	310,80	104,00	33,15	1100,22	597,40	447,95	40,71	74,98
	Ft/kg	40,42	36,04	37,40	38,45	39,21	39,18	101,88	99,91
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	6,75	-	123,77	30,04	6,75	5,45	22,47
	Ft/kg	-	41,50	-	43,92	42,11	41,50	94,49	98,55
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	11,35	33,25	-	51,80	35,22	44,60	86,10	126,63
	Ft/kg	50,83	43,14	-	44,86	46,64	45,10	100,53	96,69
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	43,74	1,54	-	35,14	20,96	45,28	128,86	216,03
	Ft/kg	59,15	52,70	-	60,68	57,19	58,93	97,11	103,04

5. táblázat

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRAI

2006. május 24.

Ft/mennyiségi egység

TERMÉKEK	KISZERELÉS	Auchan	CBA	Coop	Cora	Interspar	Match	Plus	Tesco
Finomliszt BL 55	1kg-os	68	69	54	-	169	59	59	71
Félbarna kenyér	1kg-os	-	149	-	159	129	-	-	-
4 tojásos száraztészta (Gyermelyi nagykocka fodr.)	500g	199	229	-	129	224	249	-	-
Étkezési búzadara AD	1kg-os	79	85	84	189	169	94	89	-
Fehér kenyér									
Duna kenyér	1kg-os	-	-	-	-	169	-	-	-
Első Pesti Malom Rt.	1kg-os	-	-	-	-	169	-	-	-
Erzsébet	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	158
Formakenyér	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	145
KREISZ alföldi	1kg-os	-	169	-	-	-	-	-	-
Saját termék	1kg-os	139	-	-	-	-	-	-	-
Tesco	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	136
Vécsey Kft.	1kg-os	-	-	-	-	-	-	189	-
Vita sütő	1kg-os	-	-	-	-	169	-	-	-

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDŐS PIACOK (2006. május 19.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago *(őszi, lágy búza)			Kansas **(őszi, kemény búza)			Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2006. május	–	–	2006. május	–	–	2006. május	–	–	2006. május	–	–	2006. május	80,10	30951
2006. szeptember	115,75	30463	2006. szeptember	152,93	31493	2006. szeptember	185,26	38151	2006. szeptember	172,31	35484	2006. július	82,00	31686
2006. november	118,00	31055	2006. november	157,80	32496	2006. november	187,93	38700	2006. november	175,53	36147	2007. január	76,40	29522
2007. január	119,50	31450	2007. január	163,95	33762	2007. január	188,57	38832	2007. január	178,46	36750	2007. március	78,20	30217
2007. március	120,75	31779	2007. március	169,37	34878	2007. március	188,84	38888	2007. március	180,76	37224	2007. július	79,65	30778
2007. május	122,50	32240	2007. május	170,29	35068	2007. május	187,37	38585	2007. május	181,31	37337	2007. november	81,25	31396

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2006. június	136,00	35792	2006. május	–	–
2006. november	125,50	33029	2006. szeptember	99,51	20492
2007. január	129,00	33950	2006. november	103,94	21404
2007. március	130,00	34213	2007. január	109,15	22477
2007. június	132,00	34740	2007. március	112,99	23268
			2007. május	115,26	23735

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Árpa

8. táblázat

WCE, Winnipeg		
Szállítási határidő	CAD/ tonna	Ft/tonna
2006. május	–	–
2006. július	122,60	22486
2006. október	130,90	24008
2006. december	134,20	24614

WCE-Winnipeg Commodity Exchange

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRAI

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2005. 20. hét		2006. 20. hét		
Franciaország					
Rouen	99	24879	113	29948	május
La Pallice	106	26768	116	30810	május
* Creil	91	22991	109	28952	május
Németország					
Hamburg	105	26433	120	31856	május
Würzburg	101	25426	119	31458	május
Köln	109	27377	128	33980	május
Drezda	–	–	117	31060	május
Dánia					
Koppenhága	150	37680	158	42032	május
Olaszország					
Milánó	125	31342	–	–	május
Bologna	–	–	–	–	május
Belgium					
Brüsszel	109	27314	126	33449	május
Spanyolország					
**Barcelona	–	–	–	–	május
Ausztria					
Bécs	103	25803	110	29069	május
Finnország					
Nokia	114	28698	106	28140	május
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	101	25494	117	30943	május
Bordeaux/Bayonne	109	27397	127	33598	május
La Pallice	109	27334	124	30468	május
Németország					
Hamburg	–	–	137	36369	május
Olaszország					
Bologna	123	30838	–	–	május
Spanyolország					
**Barcelona	–	–	–	–	május

*FOB - Free on Board-bérmintesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t	Szállítási hónap	Kikötő
	2006.05.12.		2006.05.19.			
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	118,03	24193,79	225,04	46342,49	május	*Fob St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	249,70	51183,51	257,80	53088,75	május	*Fob Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	210,50	43148,29	215,40	44357,32	május	*Fob Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	212,80	43619,74	216,00	44480,88	május	*Fob US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	220,00	45095,60	228,10	46972,63	május	*Fob Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Francia. alapminőség	147,20	30173,06	149,10	30704,16	május	*Fob Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	156,50	32079,37	159,20	32784,06	május	*Fob US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágy búza	–	–	120,00	24711,60	május	*Fob Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	204,90	42000,40	203,90	41989,13	május	*Fob St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	103,20	21153,94	199,50	41083,04	május	*Fob St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	109,20	22383,82	111,70	23002,38	május	*Fob US Gulf
Argentína	110,40	22629,79	106,80	21993,32	május	*Fob Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Francia., takarmány	125,00	25622,50	122,60	25247,02	május	*Fob Rouen
Ukrajna, takarmány	–	–	–	–	május	*Fob Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	128,60	26360,43	128,70	26503,19	május	*Fob PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Francia. alapminőség - a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágybúza

(8) Ukrajna lágy búza- 12%-os fehérjetartalom-lágybúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Francia., takarmányárpa-a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Elemzés

Az elmúlt hónapban megállt a cukor világgpiaci árának növekedése, sőt, az árak a stagnálásból csökkenésbe mentek át (1-4. ábra). Ennek fő okai a következők voltak: a kamatok emelkedésével az egész világon tapasztalható volt a pénzügyi alapok tőzsdékről való részleges kivonulása. Ez a pénzkivonás főleg a feltörekvő piacokat és az újonnan felfedezett áru piacokat érintette leginkább. Esett az olaj ára is, ami az alkohol árán keresztül komolyan befolyásolja a cukorárát is. A legmeghatározóbb azonban a brazil cukornádterméssel kapcsolatos hír volt: a korábban várt 363 millió tonnás termés helyett 375, illetve 385 millió tonnás betakarított mennyiségről esett szó (tavaly 336 millió tonna volt a termés). Komolyan befolyásolta az árakat az a hír is, hogy míg a tavalyi szezonban a nádtermés több, mint 50%-át alkohol gyártására használták fel a brazilok, addig idén a rendkívül kedvező cukorárak miatt inkább a cukortermelésre helyezik a hangsúlyt, és a nyersanyagból ismét több, mint 50%-nyi nádcukrot készítenek. A nagy termés és a cukorgyártási kedv felélédeése együtt akár 3 millió tonnányi plusz brazil cukorexportot jelenthet a világpiac számára, nagyrészt pótolva az EU exportkiesését.

Az Európai Unióban eközben már a végéhez közeledik az új cukorrendtartás végleges szövegezése és a rendeletek hatályba helyezése. Ezzel összhangban Brüsszelben kijelentették, hogy a WTO által kiszabott határidő lejárt (május 22.) után csak a WTO szabályai szerint meghatározott mennyiségre adnak exportengedélyt, tehát 1,3 millió tonna cukornál nem lesz több a gazdasági évre vonatkoztatott export.

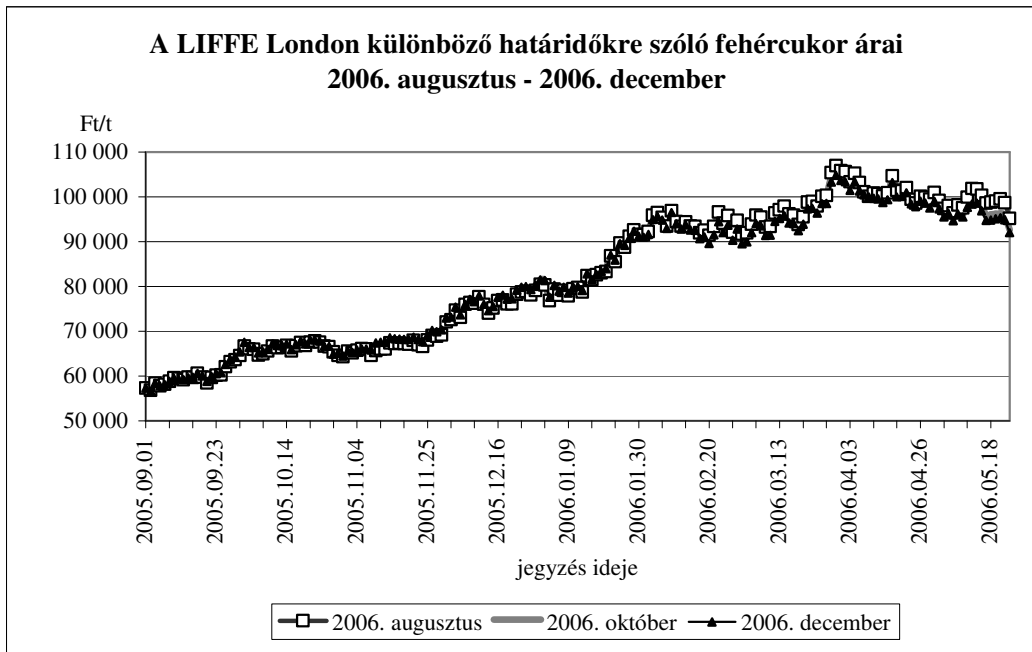
Amint arról korábbi számunkban írtunk, az EU az intervenciók készletek csökkentése érdekében 2,5 millió tonnával csökkentette a 2006/07. évi termelési kvótáját. Ennek hatására várhatóan több, mint 20%-kal csökken a cukorrépa termelése az unióban 21,9 millió tonnáról 16,6 millió tonnára. Ezen belül Franciaországban 4,5-ről 3,7-re, Németországban 4,4-ről 3,6-ra, Lengyelországban 2,2-ről 1,8-ra, Nagy-Britanniában 1,5-ről 1,2-re, Spanyolországban pedig 1,2-ről 1,1 millió tonnára.

A hazai cukor termékpályán is éreztette hatását a kvótacsökkentés: a cukorgyárak 45-50 ezer hektárra kötöttek szerződést a termelőkkel. A cukorpiaci reform első évében viszont egyik gyár sem tervezi a termelés leállítását, annak ellenére, hogy a hazai kvóta (402 ezer tonna) jóval nagyobb, mint a fogyasztás (kb. 330 ezer tonna), ráadásul 40-50 ezer tonnányi import nem zárható ki a piacról, vagyis a hazai gyárak legalább évi 120-130 ezer tonna cukrot lesznek kénytelenek exportálni, illetve az egyre szűkülő, majd megszűnő lehetőséget jelentő intervenciók készletezésbe beadni.

Az értékesítési lehetőségek terén ennek ellenére meglevő cukorgyári és agrárpolitikai optimizmus (talán gyárbezárásra sem lesz szükség) alapja, hogy a 2007 január elsején az EU-ba belépő Románia és Bulgária cukorpiaca komoly importra szorul. Ha megtekintjük a 2. táblázatot, láthatjuk, hogy Románia az utóbbi 5 évben 500-600, Bulgária 250-280 ezer tonna cukrot importált. Ebből Bulgáriában gyakorlatilag az összes, Romániában pedig a túlnyomó rész külföldi, elsősorban brazil cukornádból készült nyerscukor. Viszont a 3. táblázatból látszik, hogy Románia 330, Bulgária pedig 200 ezer tonna nyerscukor importjára kapott engedélyt az EU keretein belül. E két ország tehát (feltételezve, hogy nem csökken érdemben a cukorfogyasztás az EU-ba való belépéssel) átlagosan 140, illetve 50 ezer tonna brazil nyerscukor behozatalától esik el 2007 január elsejétől, tehát ennyi finomított cukrot lesz kénytelen más EU tagországokból importálni. A hazai gyártók számára 2004-ben Románia a második, 2005-ben pedig az első számú exportcélpontra volt, 19, illetve 29 ezer tonnás mennyiséggel. 2009-ig az afrikai és karibi államok EU-s cukorexportja a várhatóan nem fog felfutni, így a hazai gyárak a többi uniós tagállam cukorgyáraikhoz képest előnyben lesznek (szállítási költségek) a román és bolgár piacon. Elképzelhető tehát, hogy a hazai gyárak képesek lesznek piacot találni a magyar cukorfeleslegnek a balkáni (és olasz) piacon. A hazai cukorrépa-termesztés jövőjét eldöntő nagy kérdés inkább az,

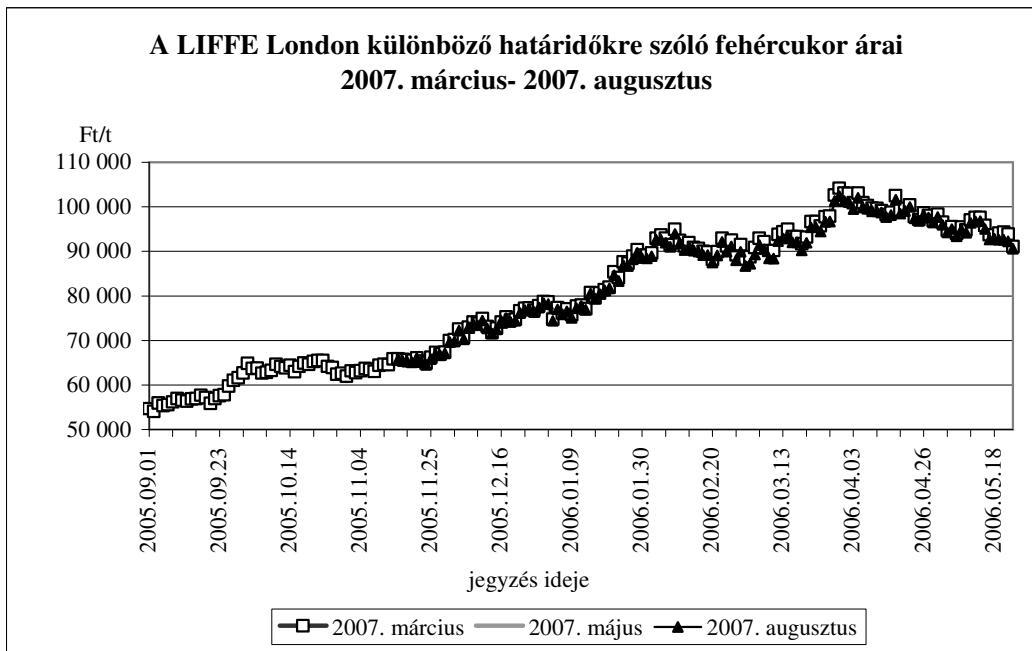
hogy a hazai termelők képesek lesznek-e az egyre csökkenő cukorrépa átvételi árak mellett fedezni a hazai cukoripar alpanyagigényét.

1. ábra

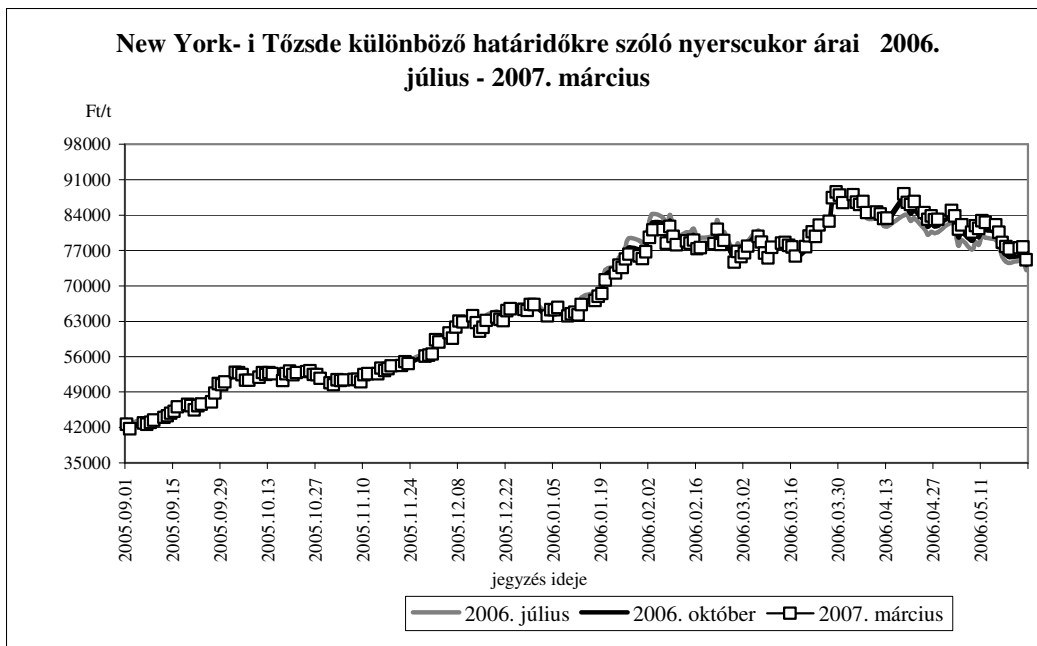
Forrás: International Financial Futures Exchange London

2. ábra

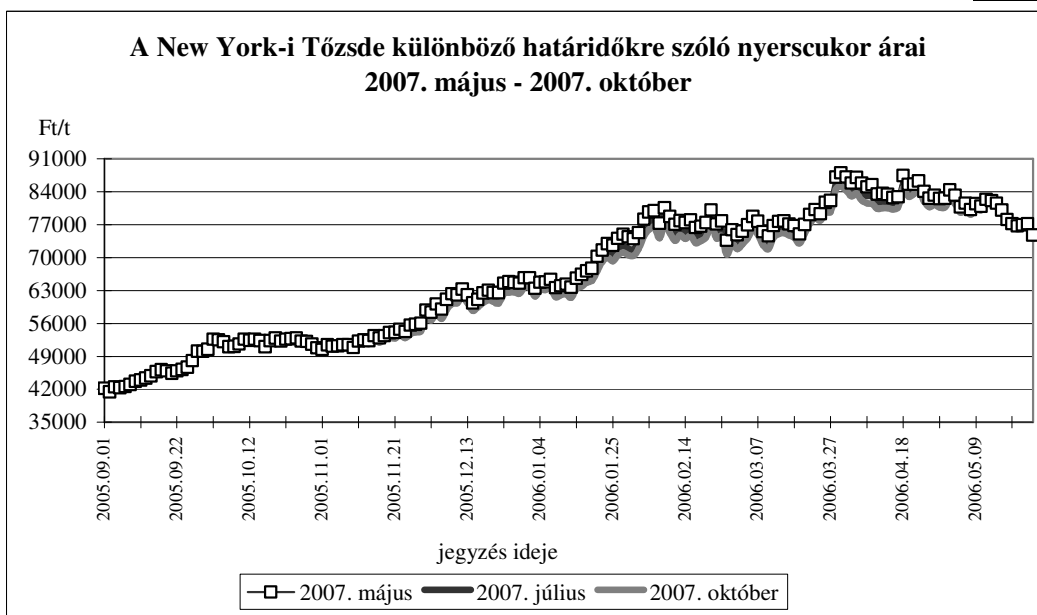
Forrás: International Financial Futures Exchange London

3. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

4. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

A KRISTÁLYCUKOR ÉS AZ IZOGLÜKÓZ ÉRTÉKESÍTÉSI ADATAI

M.e.: tonna	Cukor - értékesítés				Izoglükóz - értékesítés			
	Belföld	Uniós tagok számára	Export (A, B kvóta)	Export (kvótán felül)	Belföld	Uniós tagok számára	Export (A, B kvóta)	Export (kvótán felül)
2004. január	16 499		1 938		-	-	-	-
2004. február	17 575		1 710		-	-	-	-
2004. március	28 216		3 423		-	-	-	-
I. negyedév	62 290		7 071		-	-	-	-
2004. április	36 956		2 618		-	-	-	-
2004. május	11 838	3 053	0	0	6 607	958	431	0
2004. június	11 058	5 381	0	0	8 630	2 817	395	0
II. negyedév	59 852		11 052		15 237	3 775	826	0
2004. július	17 769	5 806	0	0	8 517	3 544	0	0
2004. augusztus	25 152	3 520	0	2	7 914	3 847	0	0
2004. szeptember	26 094	5 794	1	0	6 445	3 278	130	0
III. negyedév	69 015		15 124		22 876	10 669	130	0
2004. október	27 575	435	2	0	5 803	2 851	0	0
2004. november	31 804	882	8 059	0	6 842	3 476	0	0
2004. december	28 727	671	6 916	0	6 363	3 203	0	94
IV. negyedév	88 106		16 964		19 009	9 530	0	94
2005. január	16 226	971	6 574	0	5 356	3 773	0	0
2005. február	23 253	1 920	1 328	224	4 637	4 128	0	0
2005. március	19 374	2 946	6 601	2 043	5 591	4 885	0	0
I. negyedév	58 854		22 608		15 584	12 786	0	0
2005. április	17 990	3 372	6 324	3 874	5 780	7 200	13	0
2005. május	14 047	316	4 196	3 995	11 645	5 517	0	0
2005. június	29 957	3 375	3 108	6 670	14 905	2 786	0	0
II. negyedév	61 995		35 228		32 330	15 502	13	0
2005. július	113 795	2 157	3 496	8 411	9 677	3 653	0	0
2005. augusztus	34 873	754	2 064	10 948	10 951	1 745	0	0
2005. szeptember	35 793	3 189	1	9 542	6 649	2 056	0	0
III. negyedév	184 461		40 562		27 278	7 454	0	0
2005. október	26 338	12 704	2 050	3 571	7 823	3 162	0	0
2005. november	24 177	6 401	119	2 036	9 344	4 532	0	0
2005. december	18 171	5 246	0	13 530	8 365	3 775	0	0
IV. negyedév	68 686		45 657		25 531	11 470	0	0
2006. január	18 070	2 753	1 002	19 048	9 018	4 804	0	0
2006. február	84 531	682	2 346	16 627	7 760	3 517	16	0
2006. március	69 909	1 422	2	16 195	8 532	2 487	0	0
I. negyedév	172 510		60 078		25 310	10 808	16	0

2. táblázat

Románia és Bulgária cukorpiaci külkereskedelme

<i>Cukor (összesen, nyers egyenértékben)</i>								
<i>Import - tonnában</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Románia	222289	373540	332979	511619	571505	456036	539353	604372
<i>Export - tonnában</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Románia	900	2546	665	5329	5008	7569	1062	3156

<i>Finomított cukor</i>								
<i>Import - tonnában</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Románia	79090	133425	100903	54602	59701	44721	94280	81485
<i>Export - tonnában</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Románia	803	2328	611	4902	4589	5274	977	2903

<i>Cukor (összesen, nyers egyenértékben)</i>								
<i>Import - tonnában</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bulgária	369692	220416	241200	224506	239787	298043	257616	283436
<i>Export - tonnában</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bulgária	59739	51579	28868	7678	4499	43882	13983	3973

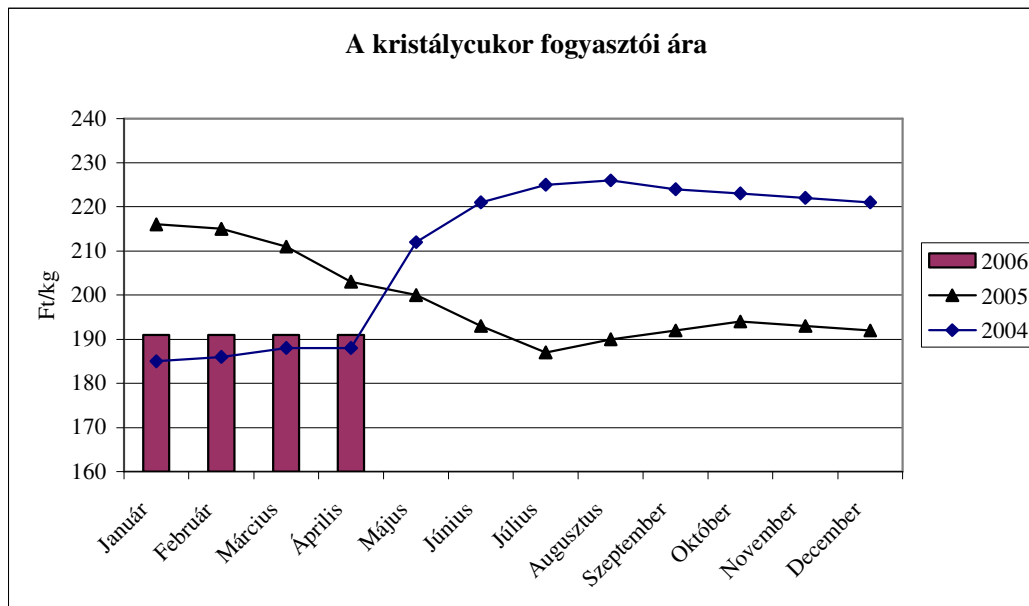
<i>Finomított cukor</i>								
<i>Import - tonnában</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bulgária	23666	12030	0	0	1346	1354	1490	3398
<i>Export - tonnában</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bulgária	54366	30563	26558	7063	4128	40359	12863	3651

Románia és Bulgária EU-s cukorkvótája

Tonnában	Bulgária	Románia
Répacukor	4752	1091644
Engedélyezett nyerscukorimport	198748	329636
Izoglükóz	56063	9981

Forrás: www.europa.int

5. ábra

Forrás: KSH